SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI. No. 234. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 9, 1994. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 9-го ГРУДНЯ 1994 Ч. 234. РІК CI

СТВЕРДЖЕННЯ І ЗАКЛИК

ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Головна Контрольна Комісія УНСоюзу обрана під час 33-ої Конвенції в складі Степан Гавриш — голова, Василь Пастушок — заступник голови, Стефанія Геврик — секретар, інж. Анатолій Дорошенко і мгр Іван Винник — члени, виконуючи свої статутові обов'язки, перевели в часі від 14-го до 16-го листопада 1994 року повну перевірку діловодства і організаційного стану найстаршої української установи на американському континенті, яка саме цього року відзначає своє сторіччя. При тому також провірено стан Видавництва і Українську Національну Корпорацію Дому та працю відпочинкової оселі Союзівка.

У висліді згаданої перевірки Головна Контрольна Комісія стверджує наступне:

1. Український Народний Союз у ювілейному році продовжував традицію відданої служби своїм членам та українській громаді своєю багатогранною активністю.

2. Фінансова господарка виказала зріст майна за перших шість місяців на суму 79, 297 дол. і тим самим майно Союзу виносило 73,670,663 дол. Тут належить згадати, що в звітовому часі виплачено членам дивіденду в сумі 1,119,000 дол., незворотні стипендії студентам — членам Союзу 98,900 дол. для 225 осіб. Також виплачено значні суми дотацій українським установам Америки і Канади, а ще більше Україні. Не можна поминути поважних видатків в зв'язку із ювілейними імпрезами та видатками Конвенції.

Говорячи про фінансову господарку Союзу, стверджено, що Екзекутива поробила заходи для обмеження персоналу в деяких департаментах для зменшення коштів.

3. Справи Організаційного відділу, завданням якого є ведення акцій придбання нових членів, що є запорукою росту Союзу. Стверджено, що в часі від 1-го січня до 31-го жовтня ц. р., що є ювілейним і конвенційним, придбано 1,055 нових членів забезпечених на загальну суму 10,585,378 дол.

Говорячи про придбаних нових членів, то із признання треба сказати, що в більшості це заслуга невтомних відділових секретарів й інших урядовців відділів.

Для рекорду належить згадати, що Союз має групу професійних організаторів, які працюють в канцелярії Союзу та канцеляріях Філядельфії і Клівленду. В звітовому часі вони придбали 83 члени забезпечені на суму 3,032,378 дол.

4. Рекордовий відділ — звітуючи про працю Рекордового відділу, то з признанням треба згадати, що перший раз в 100-літній історії Союзу на керівника секретаря під час 33-ої Конвенції делегати вибрали жінку, а саме Марту Лиско. А маючи добре вишколену групу працівників довголітним головним секретарем Володимиром Сохоном, продовжує ведення кореспонденції із секретарями відділів і тим самим служить їм фаховими порадами в справі союзового забезпечення та інших ділянок. Слід згадати, що вже приготовляється зміну аплікавій на всі форми просьб членства, як повідомлення про зміну спадкоємця, віку, чи прохання про згрошевлення грамоти, або зміну кляси чи суми забезпечення. Впроваджені зміни вийдуть на користь не лише Союзу, але й секретарів, а саме зменшення поштових оплат.

5. Перевірка Видавництва УНСоюзу, а зокрема щоденника „Свободи" і англомовного „Українського Тижневика" та „Веселки". Вже на вступі слід пригадати, що під час 33-ої Конвенції делегати довго дискутували й застановлялись над долею Видавництва, до якого рік річно треба було докладати 1,000,000 дол., а доказом служить це, що вже цього року за перше півріччя Союз доплатив 520,000 дол. Щоби зменшити витрати згідно з рішенням Конвенції піднесено передплату на „Свободу" і „Українського Тижневика", як для членів, так і нечленів, а також піднесено оплату за всі оголошення на 20 від сотків.

Належить згадати з признанням, що у зв'язку із історичними подіями, які відбуваються у вільній Україні, „Свобода" і „Український Тижневик" подають найновіші щоденні вістки, завдяки пресовому бюрові УНСоюзу у Києві, та Українському Незалежному Інформаційному Агенству „Республіка". Важливим є і те, що англомовний тижневик висилається безкоштовно міжнародним інформаційним центрам та урядовим чинникам у Вашінґтоні.

(Закінчення на стор. 3)

О. Мороз зустрівся з головою парляменту Ірану

Київ (Р. Р.). — Тут 6-го грудня голова Верховної Ради України Олександер Мороз та голова парляменту Ірану Алі Акбар обговорили питання співпраці й досягли принципового домовлення щодо будівництва нафтопроводу з Ірану в Україну.

О. Мороз сказав, що Україна може здійснити цей проєкт, оскільки має технологічну базу — виробництво нафтопроводів і компресорів, а також добрих фахівців з пошуку нафти. Спільними зусиллями проєкт можна здійснити досить швидко і видатки оплатяться за короткий час, вважає О. Мороз.

Алі Акбар також вважає, що ірано-азербайджано-український консорціюм зможе вирішити важливі проблеми як економічного, так і політичного характеру. Гість зазначив, що Україна та Іран могли б більш плідно співпрацювати у галузях важкої промисловости, літако— та автомобілебудування, будівельних матеріялів та продуктів харчування. „Ми можемо купувати в Україні металоконструкції, папір, пшеницю, а продавати текстиль, одяг, медикаменти, деякі продукти харчування", — сказав Алі Акбар.

Щодо ситуації у Югославії, Алі Акбар зазначив, що ніхто не може стояти осторонь таких кровопролитних подій. На його думку, потрібно якнайшвидше провести консультації з метою зупинити конфлікт. „Іран неодноразово доводив на практиці, що він готовий сприяти врегулюванню проблем реґіону мирним шляхом", — сказав Алі Акбар.

Наймолодші українці реаґують на протиукраїнську програму Сі-Бі-ЕС

Джерзі Сиτі, Н. Дж. — Десятирічна Ніна Матійцьо з Нюарку, Н. Дж., про яку писалось вже неоднократно на сторінках „Свободи" з приводу її листів до першого Президента України Леоніда Кравчука, в наслідок яких вона була запрошена до Києва на особисту зустріч з ним, тепер, дотримуючи свого слова, що буде далі писати листи для допомоги України, прислала до редакції копії своїх 20 листів, що їх вона вислала до різних політичних особистостей ЗСА, як також до телевізійної компанії Сі-Бі-Ес та її спонзорів. В усіх цих листах, що їх копії находяться в редакції „Свободи", Ніна просить зареаґувати на програму п. з. „Огидне обличчя свободи", що була висвітлена 23-го жовтня.

Серед адресатів цих власноручно писаних листів знаходиться віцепрезидент ЗСА Ал Ґор, три сенатори, відомі зі своєї прихильности до українців, амбасадор ЗСА в Україні і новий амбасадор України у Вашінґтоні Юрій Щербак. Також Ніна написала до редакції „Вашінґтон Пост" і „Волл Стріт Джорнал".

Така жива реакція молоденької Ніни Матвійцьо може звернути увагу адресатів, бо, як добре відомо, дитячі листи мають серед провідних осіб з американського світу особливу увагу.

Слід відмітити, що Ніна постійно бере участь у політичному житті, не зважаючи на свій вік. В часі перебування в Ню Йорку Президента Леоніда Кучми вона була вибрана вітати його перед входом до церкви св. Юра в неділю, 20-го листопада.

ЛЬВІВ. — Тут 3-го грудня відбувся перший земельний авкціон, на якому було виставлено 10 ділянок у різних районах міста. Необхідне число заяв було лише на дві земельні ділянки. Заяв має бути не менше трьох. Ділянку, площею 5,200 квадратних метрів продано під велике бюро чи супермаркет за 550 мільйонів карбованців при початковій ціні 336 мільйонів карбованців. Другу ділянку площею 4,000 квадратних метрів продано під будівництво багатоповерхового ґаража або стоянки для авт за 128 міл. карбованців при початковій ціні 105 міл. карбованців. Ділянки придбані акціонерним товариством „Нафтоґазбуд" та товариством з обмеженою відповідальністю „Юран-Львів". Місто від цього авкціону отримало 678 мільйонів карбованців, які підуть на спорудження школи у новому мікрорайоні. На акціоні не продавалася земля, а продавалося право на винайм земельної ділянки під будівництво на 50 років. Посадник Львова Василь Куйбіда вважає, що низька активність покупців зумовлена тим, що ділові люди виявляють певну обережність.

ТЕРНОПІЛЬ. — Тут на 5-му З'їзді Української Студентської Спілки (УСС) ухвалено резолюцію з вимогою домагатися розпуску Верховної Ради та обрання нового, справді реформаторського парляменту. В іншій резолюції УСС виступає на захист ректора Київського Інституту Культури та вимагає соціяльного захисту студентів, домагаючись пільг на проїзд залізничним, водним, автобусним транспортом і міським громадським транспортом, окрім таксі.

ДЕМОКРАТИ ЗАСУДЖУЮТЬ АҐРЕСІЮ ПРОТИ ЧЕЧНІ

Київ (Р. Р.). — Низка демократичних партій і організацій України оприлюднили заяви протесту проти аґресії в Чечні. У заяві Демократичного Об'єднання „Україна" сказано, що „російський імперіялізм скоїв черговий злочин — розв'язав повномаштабну війну проти законно обраних органів влади Чеченської Республіки та її президента". Автори заяви підкреслюють, що, як у межах Російської Федерації так і до незалежних держав Росія застосовує тактику, випрацьовану під час колоніяльних війн в Европі, Азії, Африці та Латинській Америці — тактику розпалювання громадянських конфліктів, братовбивчих зіткнень всередині країн-жертв, підтримуючи конфліктуючі сторони фінансами та військом.

У заяві звернено увагу, що така підступна політика ведеться в Молдові, Таджикістані та Грузії під облудною машкарою „миротворства". Тепер повною мірою це виявилося у маленькій Чечні.

Автори висловлюють стурбованість, що керівництво України не засвідчило свого ставлення до цієї нової колоніяльної акції Росії. Не виконують своєї ролі в цьому питання і ООН, НБСЕ та інші організації. А тим часом, найсучасніша військова техніка Росії — літаки, гелікоптери, танки, ракети — руками професійних убивць скеровані проти волелюбного, багатостраждального народу Чечні, який вдруге за останні 50 років підданий геноцидові. У заяві міститься заклик до світових правозахисних організацій, до всіх чесних людей, виступити на захист чеченського народу і засудити дії Москви в цьому реґіоні.

Заяву підписали голова Демократичного Об'єднання „Україна" Дмитро Павличко, народний депутат України Левко Лук'яненко, голова Демократичної Партії України Володимир Яворівський, заступник голови ДПУ В. Кравченко, заступник голови Української Республіканської Партії А. Шибіко, виконуючий обов'язки голови Секретаріяту Руху Д. Захарук, співголова Всеукраїнського Товариства Політв'язнів і Репресованих Євген Пронюк, наказний отаман Українського Козацтва В. Бичек, голова Всеукраїнського Товариства „Просвіта" Павло Мовчан, голова Всеукраїнського Товариства „Меморіял" Лесь Танюк, голова Асоціяції „Зелений світ" М. Коробко, народний депутат України Володимир Шевченко, народний депутат України Віталій Шевченко.

Засудили аґресію в Чечні 16 політичних партій та громадських організацій Тернопільщини, а також Меджліс кримськотатарського народу. Вони закликали Президента України зробити усе можливе для зупинення аґресії проти Чеченської Республіки.

КИЇВ. — Чергові переговори державних делеґацій України і Росії, які мали відбутися 6-го грудня в Києві, перенесено на наступний тиждень, у зв'язку із зустріччю 8-го грудня у Москві голів держав СНД. Отож переговори щодо Чорноморської фльоти ймовірно розпочнуться 12-го грудня.

КИЇВ. — Указом Президента України Леоніда Кучми створено благодійний фонд ділового співробітництва „Україна", який має сприяти здійсненню радикальних економічних реформ. Фонд „Україна" звільнемий від податків усіх видів та внесків до бюджету держави. Головою фонду призначено Ігоря Плужникова.

ЗАХІД ЗАПРОПОНУВАВ БОСНІЙСЬКИМ СЕРБАМ НОВИЙ ПЛЯН

Београд, Сербія. — Відбулася зустріч президента Сербії Слободана Мілошевіча з делеґацією боснійських сербів. Мова йшла новий плян замирення, запропонований так званою „контактною групою", до якої входять дипломати ЗСА, Франції, Англії, Німеччини і Росії.

День перед нарадою зі С. Мілошевічем мали короткі переговори міністер закордонних справ Англії Даглас Герд і міністер закордонних справ Франції Ален Жюппе. Вони просили сербського керівника схилити боснійських сербів до прийняття нового пляну і припинення боснійського конфлікту.

Новий плян віддзеркалює готовість Заходу визнати за боснійськими і хорватськими сербами право на конфедерацію сербських республік на території колишньої Югославії. Як відомо, це було головною вимогою сербів на початку війни. Тоді її відхилили західні держави, оскільки ця вимога порушувала територіяльну цілісність Боснії, визнану Організацією Об'єднаних Націй напередодні війни.

Новий варіянт досягнення миру дістав підтримку з боку більшости керівництва боснійських сербів, однак їхній лідер Радован Караджіч висловився вже не за конфедерацію трьох сербських республік, а за створення незалежної боснійської Сербії. Таким чином, виникла ще глибша незгода між Р. Караджічем і С. Мілошевічем, який під тиском ООН змушений був значно зменшити збройну і технічну допомогу для боснійських сербів.

С. Мілошевіч сподівається, що парлямент боснійських сербів у місті Пале підтримає плян „контактної групи", і це великою мірою позбавить Р. Караджіча впливу на події. Тим часом спостерігачі схиляються до думки, що С. Мілошевіча боснійські серби давно перестали вважати своїм авторитетом. Після того, як він відмовився доставляти зброю для боснійських сербів, С. Мілошевіч числиться у списку найнепопулярніших лідерів у колишній Югославії.

СВЯТО ЯЛИНКИ

Ню Йорк. — Товариство Українських Інженерів Америки та Українське Лікарське Товариство Північної Америки влаштовують святкування різдвяної ялинки у суботу, 17-го грудня, о год. 7-ій вечора, яке відбудеться в Українському Інституті Америки, 2 схід 79-та вул. в Ню Йорку. Буфет і відкрита бара. Вступ — 20 дол., для дітей до 16-ти років — вільний. Телефон для інформацій (212) 995-6113.

КОНЦЕРТОВІ ТУРНЕ А. БРИТТАНА

Ню Рошел, Н. Й. (Г. К.) — Тут у неділю, 11-го грудня, в залі публічної бібліотеки відбудуться дві вистави опери „Ґензель і Ґретель" Гумпердінка. Диригент — Адріян Бриттан. Початок вистав о год. 2-ій та 5-ій по полудні.

24-го грудня А. Бриттан диригуватиме оркестрою Львівської фільгармонії; у програмі — Перша Карпатська рапсодія Левка Колодуба, Українська сюїта Квінсі Портера, „Гуцульський триптих" Мирослава Скорика та Шоста симфонія Л. ван Бетовена. 29-го грудня американсько-український мистець диригуватиме оперою Верді „Трубадур" у Львівському Театрі Опери та Балету ім. Івана Франка.

В АМЕРИЦІ

ДЕПАРТАМЕНТ ЕНЕРҐЕТИКИ у вівторок, 6-го грудня, ствердив, що американські фабрики ядерної зброї мають тисячі контейнерів у яких зберігають плутоній, що є дуже небезпечною речовиною. Контейнери, про які мова, в першу чергу не були зроблені для зберігання цих небезпечних відпадків-залишок з припиненої продукції ядерної зброї. Їх ужито, як тимчасову розв'язку зростаючої проблеми у 1980-их роках, коли припинено виробництво ядерної зброї. Нині ці перестарілі контейнери та їхній вміст є поважною небезпекою не тільки для робітників, які мають з ними до діла, але також і для загалу населення країни.

У ВІВТОРОК, 6-ГО ГРУДНЯ, республіканці почали здійснювати свої обіцянки про чистку Конгресу від непотрібних на їхню думку видатків. Таким першим кроком було відтягнення фінансування мало відомих поза Конгресом організацій — груп окремих зацікавлень, створених членами Конгресу, щоб могти впливати на рішення. Таких груп тепер є 140, з них 28 отримують громадські гроші та мають приміщення у Капітолі. Серед цих 28 є такі, як Конґресова організація негрів, Конгресова організація для справ жіноцтва і Демократична студійна група, які мають десятки членів і дуже часто впливають на законодавчі рішення.

ВЖЕ БІЛЬШЕ РОКУ У ВІСТКАХ засобів масової інформації не було жодних звідомлень про д-ра Джека Кеворкіяна. Одначе зовсім недавно, у суботу, 26-го листопада, він був присутнім в однім із передмість Дітройту при самогубній смерті 72 річної Маргарети Ґерріш, яка хворіла ревматичним артритом і остеопорозою /збільшеною пористістю кісток, внаслідок чого кістки м'якшають/. Місцеві власті визнали цю смерть вбивством.

З УВАГИ НА ЗМІНУ КОНҐРЕСОВОЇ більшости та щоб збагнути настрій нового майбутнього Конгресу до Вашінґтону на дводенні відвідини приїхав прем'єр-міністер Ізраїля Їцак Рабін. Він не повернувся зовсім з порожніми руками, бо президент Билл Клінтон приобіцяв, що зробить все можливе, щоб включити американські військові відділи у будь-які миротворчі частини на Голянських пагорбах.

БЕРУЧИ ДО УВАГИ НЕДАВНІЙ договір між ЗСА та Північною Кореєю у справах ядерного виробництва, представники обидвох країн відбули у Вашінґтоні офіційні переговори про відкриття дипломатичних бюр у столицях своїх держав. Зустріч у вівторок, 6-го грудня, у приміщенні Державного департаменту тривала майже сім годин, і там обговорювали пляни про дипломатичні стосунки. Офіційні чинники ЗСА відмовилися від будь-яких коментарів після закінчення нарад.

У СВІТІ

У МЕХІКО Сиτі, мехіканській столиці, відбулася інавґурація нового президента країни Ернеста Седільо Понзе де Леона. Йому 43 роки, за фахом він економіст, до виборів займав пости міністра програмування і бюджету та міністра освіти. В церемонії інавґурації брали участь делеґації з понад 70 країн світу. Новий керівник Мехіко своєю передвиборчою девізою мав ці слова: „В ім'я добробуту твоєї родини!".

БРИГАДНИЙ ГЕНЕРАЛ Вафік аз-Самараї, який до 1991 року очолював іракську військову контррозвідку, втік з Багдаду і приєднався до сил, які виступають проти режиму президента Саддама Гуссейна. Іракська опозиція заявила, що цей вчинок генерала Вафіка „струснув іракським урядом, немов бомба". Сам генерал сказав, що прийняв це рішення, „остаточно зрозумівши необхідність врятування іракського народу від фашистської диктатури Гуссейна".

КОЛИШНІЙ ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ Росії Алєксандр Руцкой, виступаючи перед виборцями у Костромі, запевнив їх, що у випадку свого приходу до влади „посадить на лаву підсудних усе теперішнє керівництво країни". Він відверто ствердив, що є прихильником „залізного порядку на виробництві" і пообіцяв запровадити в Росії саме такий порядок. Як уже повідомлялося, А. Руцкой створив громадсько-політичний рух „Держава" і має намір, як його лідер, висунути свою кандидатуру на президента Росії у виборах 1996 року.

ЗАХІДНІ ІНФОРМАЦІЙНІ агентства повідомляють з Росії, що в цьому році там припинили свою діяльність 57 різних фінансових структур — банків, бірж, приватних забезпечневих організацій, не повернувши, певна річ, грошей своїм вкладникам. Загальна сума, втрачена клієнтами, становить 5 трильйонів рублів. Майже половина президентів збанкрутовамих компаній переховуються від правосуддя у підпіллі і за останнього півроку міліція не розшукала жодного з них.

70-ИЙ ПОЛЕТ ракети-носія „Аріян" з космодрому Куру у Французькій Гвіяні закінчився неуспіхом. Через 12 хвилин після злету ракета, невідомо з якої причини, почала втрачати висоту і невдовзі впала в море, разом з американським сателітом „Амсат", що його вона повинна була винести на космічну орбіту. З 70 ракет „Аріян", які стартували з космодрому Куру, це вже сьома, котра не долетіла до призначеної орбіти. Попередньою навдичею був старт 63-ої европейської ракети, яка несла на собі турецький сателіт „Тюрксат-1".

ЕКСПЕРТИ СВІТОВОЇ організації охорони здоров'я, вивчаючи проблему розповсюдження АІДС у країнах Азії, прийшли до висновку, що до 2000 року в Індії буде щонайменше півтора мільйони заражених вірусом „чуми XX сторіччя". Тепер в Індії зареєстровано 16,051 хворих на АІДС, більшість з них мешкають у Делі, столиці країни. Якщо не вжити невідкладних заходів, то в найближчі роки ситуація загостриться в такій мірі, що вже треба буде говорити про епідемію АІДС.

„Веселі галичани" виступають в Америці

„Веселі галичани"

З програмою гумористичних пісень і танців приїхав у концертове турне по ЗСА гурт з Тернополя „Веселі галичани". Існує гурт 6 років, у його складі — 12 учасників. З часу заснування „Веселі галичани" побували з концертами у Европі, Середній Азії та Канаді, брали участь у багатьох фестивалях. Про успіх їх виступів свідчать схвальні відгуки у канадській пресі.

Крім вже оголошених концертів в ЗСА ансамбль виступить: у Вашінґтоні, Д.К. — 11-го грудня о год. 6-ій вечора в залі церкви Пресвятої Родини, у Коговз, Н.Й. — 12-го грудня о год. 6-ій вечора в українському центрі та у Виппані, Н. Дж. — 17-го грудня в залі церкви [illegible] Хрестителя, початок о год. 6-ій вечора.

РІЗДВЯНА ЯЛИНКА В УІА

Ню Йорк. — Український Інститут Америки влаштовує свято різдвяної ялинки у середу, 14-го грудня, від год. 6-ої до 9-ої вечора. У програмі — товариська зустріч, співання колядок, перекуска. Вступ за добровільними датками. Телефон для інформацій (212) 288-8660.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00.
Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Л. Кучма у Будапешті

5—6-го грудня цього року у Будапешті відбулася конференція, присвячена мирові і безпеці в Европі з участю 52-ох держав, репрезентованих своїми президентами, прем'єр-міністрами чи міністрами закордонних справ. Був там президент ЗСА Билл Клінтон, прем'єр Великобританії Джан Мейджор, президент Росії Боріс Єльцин, був Президент України Леонід Кучма, який приїхав з міністром закордонних справ Генадієм Удовенком та кількома іншими своїми найближчими співробітниками. Леонід Кучма підписав міжнародний договір про нерозповсюдження ядерної зброї (ДНЯЗ) і заявив, що Україна не приступатиме до ніяких державних бльоків. Билл Клінтон, на диво, знайшов для України дуже гарні слова, підкресливши непорушність існуючих кордонів держав, що постали після розвалу Совєтського Союзу, та невтручання у внутрішні справи інших країн. Єльцин був, очевидно, у поганому настрої, бо саркастично заявив, що скінчилася ера холодної війни і настала ера „холодного миру". Останні виступи Єльцина на міжнародному форумі роблять враження, що вони говорені під смак Владіміра Жириновського і його однодумців.

Чому скликано ту конференцію, хто був її ініціятором і хто та що загрожує мирові і безпеці Европи — трудно здогадатися і знайти відповідь у великих американських газетах. Це правда, що у світі нема спокою і що є в ньому потенціяльні „бочки пороху", але хто міг би зважуватися на порушення сучасної конфігурації сил в Европі і в тому атлантійському обширі, що його охоплює Північно-атлантійський оборонний союз (НАТО)? На Кавказі вічно вибухали „малі війни" — Азербайджан, Грузія і Вірменія раз-у-раз воювали на прикордонній смузі. Тепер там знову неспокійно і Росія висилає туди свої війська для втихомирення „бунтарів". Але це не є Европа, під якою розуміють політичний і культурний обшир.

Є ще один незбагнений момент у тій Будапештській конференції. Понад два роки тому Билл Клінтон, ще як кандидат на президента, кидав громи на Джорджа Буша, що той забагато часу присвячує міжнародним справам і занедбує Америку. Від довшого часу Б. Клінтона нема у Вашінгтоні, бо він вивчає географію роз'їздами по різних континентах і країнах. Був недавно в Індонезії на конференції про безмитну торгівлю, був у Брюсселі на конференції про зміцнення солідарности членів НАТО, тепер у Будапешті займався „миром і безпекою" в Европі. Невже демократичний президент Билл Клінтон прагне направити свою підупалу популярність активністю в міжнародних справах?

Леонід Кучма після своїх успіхів в Америці — в Ню Йорку і Вашінгтоні — у зустрічах з українською громадою, своїм виступом на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй та у своїй першій зустрічі з американською державною верхівкою, записав ще один поважний успіх у Будапешті.

Він, колишній директор найбільшої фабрики військових ракет, вирікся ядерної зброї, яка Україні зайва та яка імпонувала нашим землякам, як своєрідна декорація, як титул ядерної держави, без уваги на кошти і практичну вартість. За свого короткого перебування у Будапешті договорився з президентом Мадярщини про тіснішу співпрацю між Україною і Мадярщиною. Зустрівся з міністром закордонних справ Ізраїля Симоном Перезом і було жаль, що їхньої розмови не слухали україножер Візенталь та його американські агенти, які своїми провокаційними випадами спричинюють антисемітизм там, де його не було.

Леонід Кучма — прагматик, практик, йому чужа високопарна патріотична фразеологія, але він займається тим, що йде на потребу державі — економічна реформа з очима на вільний ринок, політична реформа з очима на конституцію з визначенням прав і компетенцій керівних органів держави, із признанням Президентові такої сильної влади, яка потрібна для виведення молодої держави з її політично-економічного хаосу.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи" разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Микола Руденко

ПО ЛЕЗУ НОЖА

IV

Найгірше те, що комуністичне крило в його трьох іпостасях (комуністи, соціялісти й аграрники) очолює сам голова Верховної Ради О. Мороз. Цього не було в колишньому парляменті — Іван Плющ, незважаючи на свій бригадирський суржик, був добрим, демократичним спікером і справжнім українським патріотом. Щодо Мороза, то він — людина грамотна й розумна, але ж розумна доволі своєрідно: з великою дозою комуністичного вождизму та підступної хитрости. Останнє в комуністів називається тактикою.

Відразу ж второпавши, що президентський Указ про земельну реформу повністю й беззастережно позбавляє їх ґрунту (і фізично, й морально), комуністи, очолювані Морозом, рушили в атаку на Президента. Сам голова Верховної Ради роз'їжджає по областях з виступами й запевняє, що президентський Указ призведе до втрати найголовнішого нашого багатства — землі: вона буцімто із трудових рук потрапить до новітніх багатіїв, ба навіть до закордонних магнатів. І це тоді, коли Указ обмежує фермерські землеволодіння оптимальним максимумом — тобто такою площею, яка дозволяє використовувати сучасну техніку. Та й сам механізм передачі землі в руки тих, хто її обробляє, в Указі виглядає надійно й цілком демократично.

Нам належить знати: якщо комуністи завалять земельну реформу, вони тим самим завалять перехід до ринкової економіки взагалі — без ринку землі ринкова економіка в принципі неможлива. На 29 листопада Мороз призначив розгляд президентського Указу сесією Верховної Ради. Комуністи збираються накласти вето на цей Указ. Якби їм це вдалося, в Україні була б увічнена колгоспно-радгоспна система, а це означає голод, злидні, вимирання українського народу.

На жаль, дуже багато людей погоджуються з комуністами — саме це забезпечило їм більшість у парляменті. Проте 29-го листопада — післязавтра, отже зачекаємо, поки відбудеться історична битва демократичних сил на чолі з Президентом супроти неокомуністів за порятунок України. Можливо, це порушить стрункість статті, але іншого варіянту немає — опишемо цю битву в постскриптумі...

Другим питанням, що виглядає рівним земельній реформі, є питання про владу в Україні. Його ставив іще Л. Кравчук, але ж йому не вдалося розв'язати цієї проблеми — вона повністю дісталася Л. Кучмі. Йдеться про те, що ми й досі маємо в Україні совєтську владу, а не якусь іншу. Її на всіх рівнях вдалося повалити в Росії тоді, коли так званий Білий дім на Пресні став чорним від пожежі, а його поверхи були залиті кров'ю. Тоді Єльцин розігнав ради всіх рівнів, призначив губернаторів, і таким чином проблема виконавчої влади була розв'язана безкомпромісно. Кравчук, звісна річ, не пішов цим шляхом — і, мабуть, правильно зробив: не кров'ю належить вирішувати суспільно-владні проблеми.

Та все ж проблема від того не стала меншою: там, де в Росії панував Р. Хасбулатов, сьогодні в Україні запанував О. Мороз. І він так само намагається перебрати всю владу на себе, залишивши Президентові лише представницькі функції, не більше. Знов кажу: „Якби це вдалося Морозові, Україна так би й залишилася совєтською. То який же вихід? Мабуть, всенародний референдум. Та чи здатний сьогодні наш народ повністю розібратися, з чим саме йому доводиться мати справу? Якщо судити про це з того, кого він посилає до парляменту, відповідь напрошується негативна.

Тим часом законодавча влада у нас фактично відсутня: обрані всенародно голови обласних рад лише відносно підпорядковані Президентові, та й то лише доти, доки існує гармонія у відносинах поміж Президентом і Верховною Радою. Після появи президентського Указу з приводу земельної реформи про таку гармонію не може бути й мови. Отже виникає питання: хто ж провадитиме земельну реформу, коли місцеві ради в ній не зацікавлені? А це фактично виглядає саме так: найважливіша стаття колгоспних видатків — утримання на февдальному рівні голів районових і обласних рад. Та й не тільки голів — колгоспам доводиться утримувати всю бюрократичну ієрархію. Отже український Президент їде на машині, важелі якої йому не належать — вони належать тим, хто намагається позбавити його будь-яких владних функцій.

(Закінчення на стор. 3)

Андрій Петрух,
Львів

УКРАЇНА І ДІЯСПОРА — ПИТАННЯ ВЗАЄМОВІДНОСИН

I

Проголошення незалежности в серпні 1991 року остаточно зняло завісу в спілкуванні українців на батьківщині та в діяспорі. Вже при кінці 1980-их років розпочалась конкретна та конструктивна співпраця між українцями, що були громадянами різних країн, в інтересах України. Приїзд фахівців з діяспори в Україну, їх консультації, лекції, праця над спільними проєктами в галузях науки, медицини, культури. З'явилась можливість навчання для студентів та фахівців з України у ЗСА та інших державах. Перші паростки спільної праці (а сам факт такої у ті часи був маленьким дивом) супроводжувались емоційним сплеском, рожевими надіями на швидкі успіхи.

Проте перший романтичний період через рік, два минув. Чим активнішими ставали контакти, тим більше зростало число проблем, а то й розчарувань серед українців по обидві сторони океану. Розривались дружні стосунки, припинялась праця над спільними проєктами, а в результаті страждала наша українська справа.

Авторові цих рядків прийшлось вислухати багато нарікань та невдоволень як серед своїх земляків у ЗСА, так і серед українців на батьківщині. Як не дивно, усі вони, не зважаючи на різні суб'єктивні форми висловлення, мають багато спільних рис і тенденцій по своїй суті. Постараємось проаналізувати їх причини.

Більш як півстоліття нам, українцям, прийшлось жити у різних соціяльних системах. На батьківщині панувала жорстока тоталітарна система, що проявлялось зневагою до людини, знеціненням її праці, мала місце явна національна дискримінація. В останнє десятиліття з'явився ще фактор економічної нестабільности. Діяспора, хоч була відірвана від рідної землі, проте проживала в реально демократичному суспільстві, де існувала повага до особистости, оцінювалось працю, розум, ініціятиву. А цього нам, українцям, позичати не потрібно. Вроджена працелюбність, інтелектуальний потенціял українців знайшли заслужене визнання у багатонаціональній Америці.

І от сьогодні від українців з діяспори часто можна почути наступні поради для своїх земляків на батьківщині: „Вам в Україні треба більше працювати, тоді будете жити краще". А дехто навіть одверто констатує: „Усі вони на Україні просто ліниві, тому так погано живуть". Подібне становище виявляє повне нерозуміння стану справ в Україні і є просто образливим для мільйонів земляків, які важкою щоденною працею ледве забезпечують існування своїх родин.

Український народ за своєю етнічною і навіть генетичною природою є одним з найтрудолюбивіших. Цю характерну рису відмічали усі наші друзі й недруги. Проблема полягає в тому, як здійснюється цей національний потенціял, наскільки результативною є сама праця. Як це мало місце в Америці — ми вже згадували. А от на батьківщині наполеглива, кропітка, навіть ініціятивна праця не приносила відчутних результатів для індивідуума. У соціялістичні часи при централізованому розподілі соціяльних благ вирішальними були не виконана праця, чи її якість, а приналежність до соціяльної номенклятури, партії.

В умовах теперішнього хаосу, коли діють абсурдні закони, праця та ініціятива приносять винагороду лише у сфері перепродажу. Це теж не сприяє економічному поступові держави. Навіть стовідсоткова, добросовісна праця усіх, хто живе на Україні, в умовах погано зорганізованого суспільства (сьогодні це називається хаосом) не може принести відчутних виступів ні для суспільства, ні для особистости. Тому не варто кидати такі поради своїм близьким і знайомим в Україні, які трудяться не менше, ніж їх земляки за океаном, отримуючи за це мізерну винагороду.

Існує ще один аспект цієї проблеми. За час існування соціялістичної системи (на сході України — 70 років, на заході — 40) дуже постраждала культура самої праці. Існувало повне нівелювання між якісною працею і поганою, а ініціятиву просто каралось. Тому сьогодні здебільшого відсутня акуратність, якість, педантизм у праці, персональна відповідальність за неї. Це стосується усіх сфер життя, включаючи побут. Стан останнього є „улюбленою" темою критики гостей з діяспори. Люди просто не знають, як завершити і представити плоди своєї важкої праці. До цього ж треба додати застарілі технології, які повсюдно існують в Україні, що робить працю низькопродуктивною і неякісною. Ось тут існує необмежене поле для конкретної співпраці, предметних порад і консультацій зі сторони діяспори. Проте замість цього від гостей з Америки лунає високомірна критика і звинувачення у повільних темпах відродження самостійної держави.

(Закінчення буде)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує Лев Яцкевич

Історія автомобіля „Мерседес Бенц"

Від появи кроманьйонської людини людство майже до кінця XVIII сторіччя користувалося тільки двома видами природної енергії: вітру та води. Лише з винаходом поліпшеної парової машини механіком Джеймсом Ваттом в 1775 році, людина почала користуватися енерґією пари, яка заступила силу м'язів людей і тварин та започаткувала в Англії індустріяльну революцію.

З винаходом парового рушія появилася залізниця, парові кораблі та паровий автомобіль, який став прародичем сучасного автомобіля. Це був триколісний віз, на якому старшина французької армії Ніколяс К'юньйо вмонтував паровий котел та парову машину конструкції Нюкомена з метою використати його для транспорту гармат. Пробна їзда цього „автомобіля" відбулася на вулицях Парижу в 1770 році та виявила потребу його докорінної перебудови, у зв'язку з великим тягарем парового устаткування та малою швидкістю їзди (дві милі на годину), зумовленою постійною нестачею пари. Не зважаючи на її невдалий дебют, парові автомобілі у виді автобусів та малих легкових машин проіснували приблизно 100 років, на чолі з американським автомобілем „Стенлі".

Наступний технологічний етап розвитку автомобілів став дійсністю щойно після винаходу нового рушія на бензину німецьким інженером Ґуставом Отто, загальновідомим як „рушій внутрішнього згоряння", що, у противагу паровому рушієві, не мав казана, який своїм тягарем сильно обтяжував паровий автомобіль. Цей „революційний" автомобіль сконструював та запатентував у місті Мангаймі німецький механік Карло Бенц в 1875 році, не знаючи про те, що в тому самому часі подібний автомобіль сконструював ще інший німецький піонер, інженер Ґотліб Даймлер, з тією різницею, що переконструював рушій свого автомобіля, збільшивши його швидкість майже удвічі.

Звичайно, обидва винахідники порозумілися між собою та з уваги на проголошені автомобільні перегони в 1895 році на трасі Бордо–Париж, в яких вони плянували взяти участь, вирішили, що немає сенсу зголошувати до перегонів два бензинові автомобілі, коли відомо наперед, що перегони виграє швидкобіжний автомобіль Даймлера. І добре сталося, що виступив на перегонах тільки один Ґотліб Даймлер, який приїхав першим до мети зі швидкістю майже 20 кілометрів на годину(!), випередивши по дорозі всіх суперників на шість годин.

Звичайно, радості, ґратуляціям, автографам та захопленням людей не було кінця, які ґратулювали не тільки переможному водієві, але й винахідникові першого бензинового автомобіля Карлові Бенцові. Коли вже люди почали розходитися, приступив до них елегантно вбраний, старший віком чоловік, з гарною русявою панянкою, який представився як Ф. Еллінек, директор банку, із своєю дочкою Мерседес.

В той спосіб зійшлися разом усі дієві історії автомобіля Мерседес Бенц, майбутнього учасника пантеону найбільш престижевих автомобілів світу. В розмові виявилося, що директор Еллінек та його донька — великі ентузіясти автомобілів, які приїхали з Німеччини до Бордо з надією зустрінути славетних конструкторів нових революційних автомобілів. Крім цього у них на увазі ще друга справа стосовно можливости спільно з ними заснувати фабрику автомобілів в Штутґарті, звичайно, конструкції обидвох достойних конструкторів та піонерів революційного автомобіля. При тому Еллінек виявив згоду фінансувати частково цей автомобільний задум під трьома умовами:

1) Що присутні тут інженери Карло Бенц та Ґотліб Даймлер візьмуть технічну відповідальність за ведення фабрики та всі технічні поліпшення продукованих автомобілів;

2) Одним з перших поліпшень було б збільшення кількости циліндрів погінного рушія з одного до чотирьох для збільшення швидкости й сили автомобілів;

3) Назва фірми та продукованих нею автомобілів матиме пов'язання усіх чотирьох засновників та звучатиме „Мерседес Бенц".

Присутні прийняли пропозицію через аклямацію, яку найголосніше оплескував Ґотліб Даймлер, вдивлений у волошкові очі Мерседес.

Свою статтю я хотів би закінчити історією двох автомобілів фірми „Мерседес Бенц" в Штутґарті, виготовлених на особисте замовлення Адольфа Гітлера в 1941 році. Один з них колишній канцлер Німеччини замовив для свого власного вжитку, а другий як дарунок для фінляндського польового маршала Маннергайма. Але коли совєтські війська заатакували Фінляндію, Меннергайм доручив перевезти цей автомобіль до Швеції на переховання. Але Швеція по закінченні війни сконфіскувала його за незаплачені податки та пустила на публічну продаж. В 1948 році Христофор Янус, директор американської торговельної фірми в Чикаго, одержав зі Швеції пропозицію, чи не погодився б він у заміну за готівку за більшу кількість кулевих вальниць перебрати „гітлерівський Мерседес", на що він погодився. Друге авто, яке Гітлер тримав у своїй Альпійській фортеці в Берхтесґадені, стало воєнною „добичею" американської десантної дивізії, яка забрала його з собою в 1945 році до ЗСА.

Обидва „Мерседеси" опинилися в ЗСА. „Маннергаймівський Мерседес" осягнув рекордову продажну ціну — 153,000 дол. Досі найвищу ціну на ліцитації автомобілів осягнула славна фільмова зірка Ґрета Ґарбо за свій „Дюзенберґ", проданий в ЗСА в 1972 році за 90,000 дол.

„ВІРИМО В УКРАЇНУ!"

(Слово Президента Леоніда Кучми до української громади на бенкеті в Ню Йорку 19-го листопада 1994 року)

I

Мені сподобався ваш звичай, коли за добрими словами сусідки „можна поїсти, а рівночасно поспілкуватися".

Хочу вам передати щиросердечні привітання наших вітчизників з України! Члени нашої делеґації щиро вдячні вам за тепле і сердечне прийняття, за можливість спілкуватися з людьми, які і в далеких краях зберігають і підтримують нерозривні зв'язки з Україною і є її духовими провідниками на далекому американському континенті. Знаю, що ваша громада в Америці уважно слідкує за перебігом подій в українському суспільстві, радіє нашим успіхом, глибоко разом з нами переживає наші прорахунки і невдачі.

Так, Україна сьогодні знаходиться на найбільш складному і відповідальному етапі становлення своєї незалежности. Три роки тому український народ здійснив відвічну мрію — здобув свою державу. Відбулася подія надзвичайної ваги. Ми отримали можливість самостійно визначати власну долю, звільнити від адміністративних уз економіку, внутрішньо розкріпачити людину, надати широкий простір розвитку духовості та культурі нації, але, на жаль, повною мірою використати цей шанс ми ще не спромоглися. Про що сьогодні йшла мова, як це не прикро, але питання бути чи не бути українській державі не втратило і сьогодні своєї актуальности. Скажу відверто, воно набуло ще більшої політичної гостроти. Нині питання майбутнього України вирішуються в сфері економіки, хоча питання і політичної реформи не менше вагомі. Треба чесно визнати, ми ще не заклали надійні економічні підвалини нашої незалежности. Ми не спромоглися заснувати повноцінну власну фінансово-валютну систему. В нас великий дефіцит бюджетного та платіжного балянсу. Лише в цьому році майже на чверть скоротилось виробництво. Це не могло негативно не позначитись на життєвому рівні населення. Середньомісячна заробітна платня в Україні, як це не прикро мені казати сьогодні, менш ніж 20 ваших долярів. Економічна криза дестабілізує політичну ситуацію в державі, підігріває сепаратистські настрої в окремих реґіонах. Відбуваються вкрай небезпечні процеси втрати Україною науково-технічного та інтелектуального потенціялу, здатного забезпечити їй гідне місце в світовому господарстві і вагому впливовість у міжнародних справах. В цій ситуації основу державної політики становить курс на радикальну реформу української економіки, її докорінну ринкову трансформацію. Від розмов про реформи впродовж останніх трьох років ми перейшли до рішучих кроків: здійснена широкомаштабна лібералізація ціноутворення зовнішньоекономічної діяльности, перехід до ринково-валютного курсу. Ми відмовляємося від безконечних витрат на збанкрутіле виробництво. Розгортаємо справжню приватизацію, започатковано структурну перебудову. Скажу відверто, ці заходи сприймаються суспільством неоднозначно. Я це добре розумію, реформи, які здійснюються, є болісними для більшости населення, але іншого вибору нема. Хтось в цей час повинен взяти на себе відповідальність. Сьогодні нам боляче. Якщо і далі будемо зволікати з реформами, то через декілька місяців буде страшно боляче, через півроку смертельно. Процеси розпаду економіки, а значить держави, небудуть незворотного стану. Розпочаті реформаторські дії наштовхнуться на відчутний політичний опір, що нині все більше зростає, але Президент від обраного курсу не відступить!

Впевнености мені додає не лише всебічне обґрунтування нової економічної політики. Я відчуваю великий моральний обов'язок перед моїми співвітчизниками зробити їх життя більш заможним і гідним, а як людині мені просто прикро, що такий працелюбний народ покищо далекий від гідного життя. Керівництво держави може зробити і зробить все для того, щоб її громадяни жили в добробуті, щоб Україну поважали в світі, щоб з нами рахувались як з державою, яка має могутній промисловий та інтелектуальний потенціял.

Особливо непокоїть мене стан справ у сільському господарстві України. Вчора я зустрічався зі сільськими трударями у зв'язку з їх професійним святом. Мова йшла про те, що село і сьогодні залишається внутрішньою колонією нашої економіки. Сучасна державна політика по відношенню до села не зазнала серйозних змін. Сама вона є однією з основних причин деґрадації аграрного сектора, консервує його відсталість. І це при наявності в Україні унікально родючих земель та відомої навіть на американському континенті працелюбности українських землеробів.

У час моєї недавньої візити до Канади мені приємно було неодноразово чути, що саме вихідці з України склали основу канадського фармерства. В себе на батьківщині ми маємо протилежність. Саме тому в центрі економічної програми Президента є докорінна реформа аграрних відносин. Головною ланкою цих перетворень є утвердження приватної власности на землю. Кілька днів тому я видав указ про прискорення земельної реформи. Мені приємно, що я знаходжу в цьому все більшу підтримку селян. Хочу наголосити, що саме в забезпеченні права на землю тих, хто її обробляє, я вбачаю основну ґарантію звільнення українського селянина від суспільної експлуатації. Тільки такі радикальні заходи можуть зробити його насправді гідним, захистити від пограбувань з боку будь-кого, в тому числі і держави. Зупинення кризових явищ в Україні неможливе без політичного примирення та соціяльної злагоди.

(Закінчення буде)

Світовий конґрес українців Холмщини і Підляшшя

В 1990 році у Львові зорганізовано суспільно-культурне товариство „Холмщина", Згодом відділи виникли в Луцьку, Сокалі, Володимирі Волинському, осередки в Кривницях, Рудні, Рівному, Городку. Програма діяльности — це збереження історії, розвиток культурних надбань, традицій народного побуту українців з Холмщини і Підляшшя, їх популяризація серед ширших кіл громадськости. Існують певні труднощі, але пожвавлення в громадській активності відчувається особливо при організаційній роботі для підготови світового конґресу Холмщини і Підляшшя. Дуже важливим є об'єднати зусилля, скоординувати діяльність, бо мета є одна, а поки ще є люди, які пам'ятають свій рідний край, пережиті нищення українського народу, виникла потреба докласти зусиль і увіковічнити пам'ять про велику трагедію тих земель.

Попередні з'їзди холмщаків відбувались в подібних обставинах, проходили на вигнанні. У 1917 році в Москві і Києві. Тоді царський уряд „евакував" українське населення Холмщини і Підляшшя, винищуючи і спалюючи господарства вигнанців. В 1988 році в Ґлен Спей, біля Ню Йорку, відбувся з'їзд учнів Холмської гімназії. В 1992 році відбувся з'їзд у Холмі (Польща) вже з більшим успіхом. У 1994 році організували величавий з'їзд у Львові і Холмі. Завдання цього конґресу — нав'язати і поглибити зв'язки між хомщаками і підлящуками з усього світу для вивчення і розповсюдження інформацій про цей край та його долю, виробити концепцію діяльности, провести наукові конференції з основних питань життя українців Холмщини і Підляшшя у XIX столітті. Треба створити фонд допомоги для дослідження і видавничої спілки з проблем Холмщини і Підляшшя. Історія не повинна скінчитися на 1944 році, коли почалось масове вивезення українців, або на 1947 році, коли було проведено акцію „Вісла".

Для організації конґресу був зорганізований комітет, до складу якого увійшли: Йосип Романюк (голова), Олена Марухняк (секретар), Галина Бернацька-Самохваленко, Володимир Бойчук, Олександр Боровик (Рівне), Микола Борачук (ЗСА), Володимир Гаврилюк, Мирослава Кавецька, Леонід Квітковський, Павло Кремінський, Григорій Купрянович (Польща), Лідія Левицька, Олексій Літковець, Олег Матвійчук, Василь Мельничук, Галина Михальчук (Канада), Володимир Піскорський, Володимир Приступа, Анісія Петришин (Сокаль), Віктор Ревуха (Луцьк), Віктор Робочок, Ніна Романюк, Євграф Романюк, Наталя Солонинка, Микола Филипчук, Ігор Щерба (Польща), Валентина Яблонська.

Конґрес у Львові (Україна) і Холмі (Польща) відбувся в днях 17-21-го вересня 1994 року дуже величаво. Було багато народу. Особливо зворушливим було відкриття конґресу. Хор виконав молитву до Холмської Божої Матері і в цей момент молоді дівчата, в українському одязі, внесли образи Холмської Божої Матері і Турковицької Божої Матері. Після офіційного відкриття слідувала наукова конференція. Дуже цікаво виступала Анісія Косій і говорила про історію Холмщини. Відтак покладено квіти до пам'ятників Т. Шевченка і М. Грушевського. Після обіду відведено час на спогади, інформації і прийняття документів. Зачитано список жертводавців. Після вечері відбувся гарний концерт.

У понеділок зорганізовано зустріч гімназистів у Холмі, які поділились своїми споминами і відбули наради. Після обіду була екскурсія по Львові. У вівторок виїхало шість автобусів з учасниками конґресу до Холму. Виїзд був спрощений, без заграничних пашпортів, по списках. Багато людей мали можливість відвідати свої рідні села, могили і т. д. Багато людей висіло в Грушеві, два автобуси були направлені на Томашів, а решта поїхали до Холму. Розмістили всіх в гімназійній бурсі, а частину в готелі. До Холму приїхав Архиєпископ Авель і Волинський Єпископ з Луцька. Служили Панахиду за діячів товариства „Рідна Хата". Молебень до святої ікони Божої Матері в день свята Різдва Пресвятої Богородиці, покровительки Холмської Землі. В середу служили Святу Літургію в день Різдва Пресвятої Богородиці, а після Служби Божої Єпископ Волинський вручив всім учасникам конґресу іконки Холмської Божої Матері. Учасники конґресу поклали також квіти біля меморіяльної дошки М. Грушевському та співали пісню „Червона калина". Після обіду відбулась врочиста академія з нагоди 75-річчя товариства „Рідна Хата" і концерт в приміщенні музею. У четвер роз'їхалися додому.

Закликаємо читачів і людей доброї волі допомогти матеріяльно розвиткові Товариства „Холмщина".

Галина Михальчук

Св. п. д-р О. Кудрик

Здавалося, що ніщо не здалає Олега! Його невичерпана енергія, пильність і сила волі поборювали не одні труднощі, а глибока, щира християнська віра світила йому у праці та всіх житейських клопотах. Звичайно так ставалося, що укладені ним пляни студій, професійної і громадської праці, осягів у науковій ділянці були в цілості виконані. Це завдяки розумній застанові та вмінню передбачити усі можливості доходив Олег до позитивних вислідів. Але не міг передбачити, що його надміру хворе серце не витримає усіх переживань під час сердечно бажаної поїздки до улюбленого Рогатина літом цього року.

Любов, прихильність і пошана виявлені тоді, зворушували його до сліз кожного разу, як тільки починав оповідати про святкування в Рогатині, на Золотій Поляні, в Динильчу... Душевне піднесення, глибокі переживання зовсім не заспокоювали, а навпаки — змушували слабе серце непосильно працювати, що закінчилось несподіваною смертю, що зовсім не бажаною...

Чейже ще не відбудовано Рогатинської Гімназії, хоч уже були конкретні для того пляни та надії! Чейже ще не зовсім закінчене видання реґіонального збірника „Рогатинська Земля", хоча вже майже викінчувано другий том цієї духовної дитини Олега! Чейже ще не впорядкована спадщина Бориса Кудрика — Буся, Богом обдарованого композитора, людини несвітської, що прожила своє коротке життя в сфері тонів, не дбаючи про те, що його композиціями будуть користуватись різні люди й подавати їх за свої... Цією несправедливістю, ба навіть примовчуванням дуже болів Олег та старався підняти пам'ять Буся наново з-під попелу байдужної музичної біганини...

Що можна сказати? Знайдуться люди, що доведуть діло повної реституції Рогатинської Гімназії, знайдуться люди, що доведуть другий том збірника „Рогатинська Земля" до завершен-ня. Але чи найдеться хтось, хто дійсно приверне твори Бориса Кудрика до заслуженої уваги та признання? Багато інших плянів Олега, мабуть, не здійсниться, а мав він їх немало у всяких ділянках української культури.

Бувши дуже добре і всесторонньо освіченою людиною, Олег ніколи не переставав чогось нового вчитися. Не існувало в нього щось таке, як „спочивання на лаврах", кожну нову відомість старався ґрунтовно прослідити з першої руки. Не вдоволяючись поглядами інших, доходив до своїх власних тверджень, читаючи від „дошки до дошки". Така наполегливість була прикметна ще у шкільних роках, продовжувалась в часі студій музики, права, політичних наук, економії, торгівлі та бібліотекарства. Виявлялася теж не менше у різноманітних зайняттях та професійних працях, які довелось Олегові провадити продовж його життя. Було тих зайнять і робіт немало, були успіхи як вислід не лише здібностей, але теж незвичайної відданости та пильности. Кожну справу, до якої брався, уважав своєю відповідальністю. При тому умів приєднати собі добрих співробітників, а це також немалий дар. Ще іншим даром відзначався Олег, за те здобув собі немало прихильників та приятелів. Маю на думці, не кожному властиві, дар доброї ради. Люди радились Олега у всяких справах — родинних, професійних, політичних, побутових. Умів він зрозуміти проблеми та знайти на них розв'язку. Це позначилось у його родинній та професійній сфері дії, це давало йому здібність довести діло до щасливого кінця. Тому для Рогатина й рогатинців смерть Олега означає теж і закінчення окремої ери відродження пам'ять про ставропігійське містечко Рогатин, славне як шкільний осередок Опілля, та як батьківщина не лише знаменитої Роксоляни, але як місто, звідкіля вийшли сотні громадських діячів, науковців, священиків, мистців, педагогів.

Маємо надію, що добрі діла будуть продовжатися, що знайдуться охочі постійно дбати про добре ім'я Рогатина, що дуже лежало на серці Олега Кудрика, незабутнього Рогатинця.

Марія Голод

Ствердження і заклик...

(Закінчення зі стор. 1)

6. Відпочинкова оселя УНСоюзу Союзівка успішно сповняє ролю українського культурного центру, де виступають найкращі мистецькі ансамблі не лише Америки й Канади, а також із вільної України, і цим є атрактивною не лише для старших, але і для нашої молоді. Дуже важливою ділянкою Союзівки є табори, як тенісовий (60 учасників), танцювальний, де було 36 учасників, а останньо популярний став табір для найменших „пташат" і продовж двох тижнів було 91 учасник. Українська громада повинна знати і це, що кожного року на оселі відбуваються курси учителів шкіл українознавства без оплати. Для удержання Союзівки на відповідному рівні є конечним переводити коштовні ремонти і це є причиною недоборів оселі.

Союзовий дім — Українська Національна Корпорація — за перше півріччя прихід з чиншів збільшився на 271,417 дол. до суми 1,618,607 дол. Цей 20% зріст у чиншах, у порівнянні з попереднім роком був осягнений завдяки аґресивній програмі винаймлення приміщень. Позичка корпорації дому від УНСоюзу на день 31-го жовтня виносила 8,834,553 дол., боргові зобов'язання від членів 6,805,602 дол. Позитивним явищем є це, що в часі ведення контролі приміщення дому є вирентовані на 94%.

Головна Контрольна Комісія закликає українську патріотичну громаду Америки й Канади до дальшої підтримки моральної, а головно матеріяльної допомоги для закріплення самостійности й соборности української держави.

Головна Контрольна Комісія закликає обраних членів Головного Уряду під час 33-ої Конвенції, усіх делеґатів згаданої Конвенції, усіх секретарів і відділових урядовців до посиленої організаційної праці, щоби в ювілейному році була виконана квота на 100 відсотків, яка виносить 2,000 членів.

Нехай не буде ні одного відділу, щоби в ювілейному році Батька-Союзу не мав придбаного бодай одного члена.

Головна Контрольна Комісія

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ НЕ БУДЕ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!

Появилися на стрічці монологи Гриця Зозулі

Джерзі Сити, Н. Дж. — З приводу поважних політичних подій, що насуваються одна за одною, тепер справжніх сміху і веселості моментів важко шукати. Тому з приходом святочного періоду появилася магнітофонна стрічка, яка заповнить цю прогалину своєю дотепністю і невмирущою актуальністю славних медитацій Гриця Зозулі пера св. п. Едварда Козака.

Стрічка п. з. „Чесна еліто! Витвір ЕКА ,Гриць Зозуля знову з вами" містить дев'ять монологів у виконанні Любарта Ліщинського, мистця і актора зі Львова, який зумів підхопити мову та стиль автора.

Стрічку можна замовити у книгарні „Свободи" в ціні 12 дол.: Svoboda Bookstore, 30 Montgomery St., Jersey City, N. J. 07302.

По лезу...

(Закінчення зі стор. 2)

Чого ж нам сподіватися найближчим часом? Сподіватися можна лише одного: у Кучми характер виявиться набагато твердішим, аніж у Л. Кравчука. З Єльцином порівнювати Л. Кучму не хочу, бо не бажаю кривавої розв'язки цих проблем. Якою ж вона буде насправді? Цього я покищо не знаю, як не знає ніхто. Але я твердо знаю одне: розв'язки не може не бути — інакше Україна загине. І загине народ, який сьогодні так нерозсудливо ставиться до власної долі. А проте 29-го листопада буде днем перевірки наших сил і спроможностей. Адже ж комуністам не вдалося реабілітувати КПСС — справедливість взяла гору. Отож варто сподіватися, що так станеться і в наступний вівторок...

Пишу ці рядки 30-го листопада. Вчора, у вівторок, Верховна Рада не обговорювала Указ Президента про земельну реформу — на пропозицію О. Мороза обговорення було перенесено на наступний вівторок, тобто на 6-те грудня. Мороз пояснив це так, буцімто надійшло багато пропозицій та зауважень щодо президентського Указу, їх треба вивчити. А проте причина, мабуть, інща: Мороз відчув, що народна підтримка не на його боці.

Цьому рішенню Мороза передували деякі події. Не абияке враження справила на телеглядачів нарада з приводу нової конституції, на якій виступили один за одним Л. Кучма і О. Мороз. Кучма виглядав щирою, відкритою людиною, котра звалила на свої плечі тягар відповідальности за долю України. Він не приховав свого невдоволення виступами О. Мороза, в котрих той нараховував аж вісім порушень чинної конституції, властивих президентському Указові щодо прискорення земельної реформи. Президент пояснив, що над Указом працювала група досвідчених правників — і тому в Указі немає жодних порушень конституції.

Виступ Мороза був плутаний, нещирий і вельми дидактичний — він не просто говорив, а глаголив, наполегливо повчаючи народ, як йому належить думати і за ким іти. Так, власне, завжди виступали комуністичні вожді. З усього було видно, що перемога в цій словесній дуелі належала не йому, а Кучмі. Отож побажаємо Леонідові Кучмі виграти битву, котру з якихось тактичних міркувань О. Мороз переніс на майбутній вівторок.

АВТОР ІНТЕРВ'Ю — А. ГОРОХОВСЬКИЙ

Автором інтерв'ю „За суспільство, вільне від злочинности", надруковане на 1-ій і 3-ій сторінках „Свободи" (ч. 230 з 3-го грудня 1994 року), є наш кореспондент з Чикаґо Анатолій Гороховський. — Ред.

ДОДАТКОВА ПОДЯКА

з похорону

СВ. П.

МИХАЙЛИНИ (ЛЄНИ) ІВАНИЦЬКОЇ

з дому ПЕЛЕХ

Зложили:

НА ВИХОВАННЯ СВЯЩЕНИКІВ В УКРАЇНІ

Василь і Анна Самофали — 25 дол.

НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ в НЮ ЙОРКУ

Віра Шуль — 25 дол.

на ДІТИ ЧОРНОБИЛЯ

д-р Ю. і д-р Мира Бояр	150 дол.
Марта Данилюк з мамою	25 дол.
С.Й. Гугес	25 дол.
Е. Рубчак	20 дол.
Разом	220 дол.

На Панахиді Софія Филипович прощала покійну від 56-го Відділу Союзу Українок в похоронному заведенні.

В 40-ий день відходу у Вічність моєї дружини Лєни життєвий шлях виголосила голова Союзу Українок 56-го Відділу Марія Наваринська.

ЛИСТОВНЕ СПІВЧУТТЯ НАДІСЛАЛИ:

Союз Українок Америки Відділ 64 через М. Навроцьку;
Союз Українок Америки Відділ 56, Фльорида;
57-ий Відділ ООЧСУ в Норт Порті, Фльорида;
„Броди-Лев" Ню Йорк;
Побратими Дивізійники Станиця Ню Йорк;
Крайова Управа Братства Кол. Вояків 1-ої Української Дивізії УНА.

Кріпить мене на дусі думка, що вона щаслива, бо понесла зі собою перед Престіл Всевишнього листу багато-багато добрих шляхетних діл.

Була жертвенна, учинна людина.

Господь дозволив їй діждатися Вільної України, якою дорожила!

Всім сердечна подяка за все.

РОМАН ІВАНИЦЬКИЙ

Ділимося сумною вісткою
з рідними, приятелями і знайомими,
що з волі Всевишнього в ранніх годинах
7-го грудня 1994 р. упокоїлася в Бозі

бл. п.

ЛІЛІАНА КЛИМЕНКО

з дому КЕЙС

ПОХОРОН відбудеться в суботу 10-го грудня 1994 р. з Єпископальної церкви на цвинтар Westerly, R. I. (Westerly Cemetery, R. I.)

Залишені в смутку:

батьки — ІВАН і КАТЕРИНА КЕЙС
син — ВІКТОР
дочки — ЛАРИСА
— ВАЛЕНТИНА з мужем СКАТОМ і дітьми
— ЄЛЕНА з мужем МАЙКЕЛОМ
— РАЇСА
сестра — РАЇСА з мужем КЛІФОМ
брати — ЮРКО й
— ОЛЕКСІЙ
кузени — ВІТАЛІЙ КЕЙС з дружиною ТАТЬЯНОЮ
— ТАТЬЯНА ХАЛУПА з мужем ЛЕВКОМ і дітьми.
— ІРИНА ГОШОВСЬКА з дітьми
— БОГДАН ТВЕРДОВСЬКИЙ з дружиною ХРИСТИНОЮ і дітьми
вуйко — МИКОЛА ТВЕРДОВСЬКИЙ

У безмежному смутку й болю
повідомляю друзів і приятелів, що
1-го грудня 1994 року несподівано відійшов
від нас на 74-му році життя ЧОЛОВІК,
ТАТО й ДІДУСЬ

бл. п.

ВАСИЛЬ СТАНИСЛАВІВ

Опечалені горем:

дружина — НЕЛЯ
дочка — ОКСАНА з чоловіком МИРОНОМ ГАВРИЛЮКОМ
син — БОГДАН
внучки — ТАНЯ й
— МИРОСЛАВА
та родина.

Ділимося сумною вісткою
з рідними, приятелями і знайомими,
що у вівторок 22-го листопада 1994 р.
відійшла у Вічність наша найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА, СЕСТРА, ТЕТА

бл. п.

ВЕСЛАВА ДУБ

ПАРАСТАС був відправлений 25-го листопада о год. 8-ій веч. у похоронному заведенні ALOIA, Лодай, Н.Дж.

ПОХОРОН відбувся в суботу 26-го листопада о год. 9-ій ранку в українській католицькій церкві св. Миколая в Пассейку, Н.Дж., а опісля на український православний цвинтар св. Андрія у С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Залишені в смутку:

муж — ТЕОДОР
син — ПЕТРО
брати — МИХАЙЛО з родиною
— ЙОСИФ з родиною
— СТАХ з родиною
сестра — КАТЕРИНА з родиною

НЕЩОДАВНО РЕСПУБЛІКАНСЬКІ ґубернатори стейтів, яких кількість наступного січня збільшиться до 30, на своїй конференції у Вілліямсбурґу, Ва., проголосили свою політичну незалежність. Вони дуже ясно з'ясували свої дружні поради новообраному республіканському Конґресові: тримайтеся справ економіки,не торкайте спірних питань громадського спрямування типу введення молитви у публічних школах країни та не зменшуйте державного бюджету коштом стейтів.

У ПОНЕДІЛОК, 5-ГО ГРУДНІЯ, республіканці одноголосно обрали конґресмена Нюта Ґінґріча з Джорджії на спікера нового Конґресу, що розпічне своє урядування 4-го січня 1995 року. Приймаючи номінацію своєї партії Г. Ґінґріч відразу підкреслив свої майбутні наміри про зменшення урядових видатків і закликав республіканців включитися до перемоделювання існуючого Уряду.

У Дітройті відзначили 80-ліття УСС та 50-ліття боїв під Бродами

Святкові відзначення ро-ковин створення і воєнних дій наших славних збройних формацій викликають серед нашої громади саме тепер, в обставинах нових ворожих обмов і очорнень наших визвольних змагань, посилені почуття вдячности і пошани до тих, що боролись і тих, що віддали своє молоде життя в боях за волю України.

В Дітройті таке відзначення в неділю, 6-го листопада ц. р. підготовила місцева Станиця Братства Колишніх Вояків І-ої Української Дивізії Української Національної Армії. Після відспівання хором „Ватра" американського і українського гимнів, голова Станиці Михайло Березовський подав короткий огляд обставин участи нашої Дивізії в нещасливих оборонних боях під Бродами. Високий рівень бойового духа і знання Дивізії не міг змінити нерівного відношення сил, де здеморалізована численними поразками та довгими відступами німецька армія пробувала спинити наступ цілковито переважаючих наземних та повітряних сил Червоної армії. Вислід зудару був наперед перерішений, але при кращій оперативній справності німецького командування можна було б оминути оте фатальне оточення, яке довело до таких високих втрат бойового складу цілої нашої Дивізії. До тодішніх втрат нашого народу треба також зачислити поляглих новобранців із щойно зайнятих Червоною армією земель Поділля і Волині, яких без військового вишколу політруки гнали на передову лінію фронту, щоб вони промощували дорогу танкам. Тому голова М. Березовський попросив присутніх вшанувати пам'ять поляглих тоді українців по обох сторонах фронту однохвилинною мовчанкою, а дальше представив головного промовця пор. інж. Ігоря Чмолу, який є сином славного полковника УСС Івана Чмоли.

В притаманній йому, літературного формату, промові інж. І. Чмола насвітлив шлях розвитку і участи збройних сил Західньої України у Визвольних змаганнях біжучого століття. Вже з перших світанків нашого національного відродження студентська, а пізніше і вся наша молодь на окупованих Австро-Угорською імперією землях організувалась у студентських і руханково-протипожежних товариствах під назвою „Січ", виявляючи тим самим своє бажання бути спадкоємцями і пропагаторами ідей збройної боротьби славних козаків-запорожців. То ж коли з початком Першої світової війни відкрилась така можливість, наша молодь, включно з дівчатами, масово сголосились до леґіону Українських січових стрільців, який вславився в боях на горах Лисоні та Маківці. Все це було тільки підготовою до тих завдань, які виринули з упадком імперій Відня та Москви. Саме завдяки своїй високій національній свідомості та набутому в імперіяльній армії військовому вишколі, Січові Стрільці стали найбільш здисциплінованими частинами українських збройних сил. Хоч „встоятись не було сили", та залишалась в них віра і надія, що ще прийде час на завершення великої мети. В такому дусі, весною 1943 року, в безприкладно жорстоких обставинах окупації і війни, були підстави розраховувати на неминучий упадок імперій Гітлера і Сталіна та разом із тим і на відстояння власної держави. В підготові до такого саме розвитку подій, старшини УСС та УГА зголошувались, часто зі своїми синами, до Дивізії, щоб одержати реґулярний військовий вишкіл ведення фронтової війни в обороні своїх майбутніх границь. З таким наміром до Дивізії пішли матуранти, студенти, учителі, тобто цвіт нашої молоді того часу. Сьогоднішній зруйнований пам'ятник поляглим під Бродами воїнам Дивізії символізує сумний стан суспільно-політичних відносин та знання правди про нашу минувшину в сучасній „пробудженій в огні і окраденій Україні".

В мистецькій частині ювілейного відзначення хор „Ватра" під диригентурою маестра Володимира Щесюка, при акомпаніяменті Люби Щесюк, відспівав „Вечір" — музика І. Ворбкевича, та народну пісню „Повіяв вітер степовий", а після перерви „Гей, маршують добровольці" — муз. Юрія Лаврівського та „Ой у лузі червона калина". Цей місцевий хор дивує слухачів своєю спроможністю безперервно підвищувати свій мистецький рівень. Признання та подяка належиться головно диригентові, а також таким славним солістам, як П. Пахолюк та Я. Дужий.

Солістка опери Христина Романа Липецька, при акомпаніяменті Марії Лончини-Лісовської, відспівала: „Накрила нічка" — слова і музика Р. Купчинського, „Синя чічка" — сл. В. Бобинського. Багатий поетичний зміст, чудові мелодії та чарівне виконання нашою солісткою полонила увагу та наче переносили слухачів в давній та далекій Львів, де кохання, любов, співи та танці перепліталися із жорстокістю та жертвами воєнного лихоліття.

Вірш „Брідська елегія", автор В. Давидяк при супроводі музичної композиції Р. Лугового, з повним відчуттям безпосереднього учасника, свідка і очевидця, продеклямував ветеран боїв під Бродами Богдан Сер-дюк.

Вірш Костя Герасименка „З фронтового блокнота" з відчуттям змісту та чудовою українською вимовою продеклямувала молоденька Мар'яна Бондаренко. Тоді голова Станиці М. Березовський попросив на сцену учасників битви Дивізії під Бродами: Мирона Березюка, Осипа Ворика, Володимира Дигдала, Ігоря Козака, Миколу Лесіва та Богдана Середюка, а пластунка Наталя Тобіянська і сумівка Катя Федорів вручили їм китиці квітів.

На закінчення святкового відзначення голова Станиці щиросердечно подякував усім виконавцям програми за їхні визначні виступи, а також Ромі Ременюк за мистецьке оформлення сцени, яке вона присвятила пам'яті свого батька, старшини Дивізії Романа Ременюка; Романові Бараникові за мистецьке оформлення обкладинок програмки; Ігореві Тоганові за апаратуру та музичне озвучення; усім директорам місцевих радіопрограм за оголошення наміченого відзначення та передачу дещо з історії Дивізії; Володимирові Мазяреві — за доставу історичних світлин, а В. Дигдалові — за їхнє розміщення біля авдиторії; о. ігуменові М. Кобасюку — за дозвіл вжити шкільну авдиторію; побратимам Середюкові, Стеткевичеві, Перцовичу, Стасіву, Бачинському, Репеті і Цареві — за співпрацю у підготові концерту, а проф. Степанові Віхареві — за численну участь у відзначенні мешканців Українського села.

Роман Лазарчук

В Торонто помер Д. Попадинець

По довгій і тяжкій недузі, в одному з багатьох піклувальних домів Торонто, 11-го жовтня ц. р. відійшов у вічність видатний суспільно-громадський діяч св. п. Дмитро Попадинець.

Д. Попадинець народився 29-го липня 1910 року в селі Павлівці, біля Станиславова. Освіту закінчив студіями політичних наук і кооперативної економіки в Подєбрадах, Чехо-Словаччина. Служив в польському війську при кавалерії. Одружився з Марією Вівчар. Покійний залишив у великому горі: дружину Марію, сина Ігоря, доктора медицини в Торонто, Юрія, майора летунства в Оттаві, і доню, д-ра Христину, за чоловіком Сухоцьку, в Піттсбургу, ЗСА.

Св. п. Д. Попадинець

У міжвоєнних часах покійний працював в українській молочарській кооперації, як організатор і ревізор, в різних організаціях, а зокрема в Пласті. З приводу цього переносив різні утиски і переслідування, від окупантів. По закінченні Другої світової війни, утікаючи перед большевицькою, другою навалою на українські землі, родина опинилася в Австрії у великому українському таборі втікачів в Ляндеку, де він включився в працю табової адміністрації та таборових організацій.

У 1948 році на афідавіт родини, родина Попадинців виїхала до Канади і поселилась в Монтреалі. На новому місці Д. Попадинець не довго відпочивав, а по своїй вдачі і патріотичності цілком поринув у вир суспільно-громадської і церковної праці, зокрема виховної в рядах Пласту, як голови Станичної Ради, члена Екзекутиви Ділового комітету і організаційного та фінансового референта збірки на „Експедицію Українознавства", яка у висліді принесла 40,000 дол., а в зустрічі з головним редактором д-ром В. Кубійовичем взяло участь 500 осіб. Як заступник голови Комітету акції за Патріярхат УКЦ проводив активну працю. Був він провідним діячем КУК, СКВУ, церковних організацій та різних комітетів, для відзначень історичних ювілеїв. Вже в 1949 році ціла родина Попадинців вступила в ряди УНС, до пластового Відділу 434 в Монтреалі, там Дмитро став рекордовим секретарем, опісля його головою, а так головою Монтреальської Округи, де розгорнув гарну організаційну працю, а відділ збільшив своє членство на 98 відс.

До Торонто Попадинці переселились 1975 року.

Враховуючи організаційні заслуги, 26-го Конвенція УНС, що відбулася в Чикаго в 1966 році, обрала його головним радним УНС. Тоді і мене, вже як обласного організатора УНС, також обрано головним радним. З того часу ми спільно і активно розбудовували УНС в Канаді. Звітуючи зі своєї праці на 27-ій Конвенції в Клівленді Дмитро казав: „Наша Монтреальська Округа УНС може похвалитись великими в цій каденції успіхами. За допомогою обласного організатора Василя Дідюка нам вдалося зорганізувати три нові відділи і значно збільшити наше членство". Він твердив, що найбільш переконливим арґументом в заохочуванні наших людей стати членами УНС, окрім власної потреби, УНС служить нам ідейними засадами, які обрали наші піонери при допомозі пресових видань — „Свободи", „Українського Тижневика", „Веселки" і практичного забезпечення та братської допомоги. В часі нашої співпраці, а вона була довгою і успішною в особі Д. Попадинця я знаходив спокійного, вирозумілого, характерного патріота, для якого Бог і Україна, родина і українська громада були змістом і ціллю життя. Працював він, надіявся і чекав коли Україна стане вільною. Так, надія сповнилась, але тяжка, затяжна хвороба не дала змоги її побачити.

Сказане про св. п. Д. Попадинця далеко не вичерпує того, що на протязі довгих років він виконував, не шукаючи похвал, признання чи подяки та без найменшого розголосу. Успіхи в громадській праці, він завдячував своїй дружині, своїй родині.

Похоронні відправи відбулися з церкви св. Дмитрія з участю трьох священиків: о. мітрата І. Татарина, о. Тараса Лозинського, який прощав покійного на вічний спочинок, і о. Петра Бабея. Похований покійний на українському цвинтарі св. Володимира на Оселі „Київ". На тризні від чисельних учасників і пластової громади прощальне слово сказала співробітниця Антоніна Горохович і від родини Юрій Ганас. Окреме співчуття родині від імени великої союзової громади, Головного Уряду і співпрацівників зложив В. Дідюк.

Українська громада Торонто і Канади втратила прекрасну і скромну людину, патріота, громадського діяча, пам'ять про якого залишиться між нами вічною.

Василь Дідюк